

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการกับการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำกับดูแลกิจการ
2. นิยามและประเภทของความเสี่ยง
3. ที่มาของความเสี่ยงด้านเครดิต
4. สถาบันการเงิน
5. ขอบเขตของธนาคารพาณิชย์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance :CG)

พัฒนาการของการกำกับดูแลกิจการ

หลังจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 ประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของการสร้างความเชื่อมั่นในตลาดทุน โดยได้พัฒนาเรื่อง CG อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ในปี 2545 รัฐบาลได้ประกาศให้เป็น “ปีบรรษัทภิบาล” และได้จัดตั้ง “คณะกรรมการบรรษัทภิบาลแห่งชาติ” โดยมี ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน พร้อมด้วยผู้แทนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมเป็นกรรมการเพื่อขับเคลื่อนเรื่อง CG ให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น

การกำกับดูแลกิจการ “CG” คืออะไร

คำว่า “การกำกับดูแลกิจการ” มีชื่อเรียกอื่นที่อาจได้ยินในบริบทต่าง ๆ เช่น ธรรมภิบาล บรรษัทภิบาล หรือ Corporate Governance หรือ CG ซึ่งอาจพูดรวม ๆ มีความหมายเหมือนกันว่า หมายถึง การบริหารจัดการบริษัทที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ในกรณีของบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จะเห็นความสำคัญของ CG ได้อย่างชัดเจน เนื่องจากประชาชนจำนวนมากซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมบริหารจัดการบริษัทได้อย่างใกล้ชิด จึงต้องแต่งตั้งบุคคลที่ไว้วางใจให้เป็นกรรมการเพื่อเข้าไปควบคุมดูแล

ผู้บริหารบริษัทอีกทอดหนึ่ง การที่จะเกิดความมั่นใจและไว้วางใจกันเป็นทอด ๆ เช่นนี้ได้ ก็จะต้องมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี กล่าวคือ กรรมการต้องทำหน้าที่เพื่อรักษาผลประโยชน์ของบริษัท และผู้ถือหุ้นอย่างเต็มที่ ไม่ใช่ตำแหน่งในการหาประโยชน์หรือฉวยโอกาสจากบริษัท ดูแลผู้บริหารและฝ่ายจัดการให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับเงินลงทุนที่ใส่เข้ามาในบริษัท ในขณะที่เดียวกันก็ต้องให้สิทธิผู้ถือหุ้นรับทราบข้อมูลของบริษัท ตัดสินใจในเรื่องสำคัญ รวมถึงตรวจสอบการทำงานของกรรมการและผู้บริหาร

ความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ

การที่บริษัทมีการกำกับดูแลกิจการย่อมส่งผลดีทั้งกับบริษัท และกับตลาดทุนโดยรวม ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อบริษัท ได้แก่ สามารถระดมทุนได้ด้วยต้นทุนที่เหมาะสม การมีต้นทุนการเงินที่เหมาะสม ช่วยลดต้นทุนการผลิตทำให้สามารถแข่งขันได้
2. ประโยชน์ต่อตลาดทุนโดยรวม ได้แก่ สร้างความเชื่อมั่น เพิ่มความต้องการซื้อ เพิ่มสภาพคล่อง และระดับราคา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการระดมทุนของบริษัท

มาตรฐานสากลด้านการกำกับดูแลกิจการ

มาตรฐานสากลด้านการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งใช้เป็นบรรทัดฐานในหลายประเทศ คือ OECD Principles of Corporate Governance และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยในปี 2549 ได้เสนอหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้แก่บริษัทจดทะเบียน ซึ่งเทียบเคียงกับหลักการกำกับดูแลกิจการของ OECD ซึ่งต่อมาได้มีการปรับปรุงอีกครั้งในปี 2555 เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของอาเซียน (ASEAN Corporate Governance Scorecard) โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 5 หมวด ดังนี้

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น

หลักการ: ผู้ถือหุ้นมีสิทธิในความเป็นเจ้าของโดยควบคุมบริษัทผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่แทนตนและมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของบริษัท บริษัทจึงควรส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิของตน

2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

หลักการ: ผู้ถือหุ้นทุกราย ทั้งผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหารและผู้ถือหุ้นที่ไม่เป็นผู้บริหาร รวมทั้งผู้ถือหุ้นต่างชาติ ควรได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันและเป็นธรรม ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยที่ถูกละเมิดสิทธิควรมีโอกาสได้รับการชดเชย

3. บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

หลักการ: ผู้มีส่วนได้เสียควรได้รับการดูแลจากบริษัทตามสิทธิที่มีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการควรพิจารณาให้มีกระบวนการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างความมั่งคั่ง ความมั่นคงทางการเงินและความยั่งยืนของกิจการ

4. การเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส

หลักการ: คณะกรรมการควรดูแลให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ทั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่มีใช้ข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา โปร่งใส ผ่านช่องทางที่เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีความเท่าเทียมกันและน่าเชื่อถือ

5. ความรับผิดชอบของกรรมการ

หลักการ: คณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท คณะกรรมการมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้นและเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการ

การประเมินด้านการกำกับดูแลกิจการ

ตลาดทุนไทยถูกประเมินด้านการกำกับดูแลกิจการโดยหลายหน่วยงานต่างประเทศ เช่น โค ร ง ก า ร CG-Rosc โด ย World Bank CG Watch โด ย Asian corporate Governance Association ร่วมกับ CLSA Asia-Pacific Markets ซึ่งผลการประเมินแสดงให้เห็นว่า ตลาดทุนไทยเป็นผู้นำของภูมิภาคและประสบความสำเร็จอย่างสูงด้านการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน เนื่องจากมีการยกระดับมาตรฐานต่าง ๆ ด้วยการแก้ไขกฎหมาย กฎเกณฑ์ และแนวปฏิบัติ รวมถึงการกำกับดูแลที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากขึ้น

นอกจากนี้ การประเมินการกำกับดูแลกิจการรายบริษัทจดทะเบียนโดยหน่วยงานภายในประเทศ ได้ช่วยทำให้เกิดพัฒนาการของบริษัทจดทะเบียนในการปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการให้เป็นมาตรฐานสากล เช่น โครงการการกำกับดูแลบริษัทจดทะเบียน (CGR) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย โครงการประเมินคุณภาพการจัดการประชุมผู้ถือหุ้น โดยสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย เป็นต้น

นอกจากนี้ หลังจากมีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ซึ่งก่อให้เกิดความร่วมมือในด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านตลาดทุน ก.ล.ต. อาเซียน หรือ ASEAN Capital Market Forum เรียกกันสั้น ๆ ว่า ACMF ได้จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเชื่อมโยงตลาดทุนอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ

ร่วมกันกำหนดกฎเกณฑ์ระเบียบและมาตรฐานกลางของตลาดทุนในกลุ่มอาเซียน ซึ่งรวมถึงการยกระดับการกำกับดูแลกิจการ (“CG”) ของบริษัทจดทะเบียนในอาเซียนให้ทัดเทียมกับสากลด้วย ดังนั้น ACMF จึงได้เริ่มดำเนินโครงการประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในภูมิภาคอาเซียนหรือ ASEAN CG Scorecard บริษัทจดทะเบียน เพื่อให้ผู้ลงทุนต่างประเทศมีข้อมูลเกี่ยวกับ CG ของบริษัทในอาเซียนประกอบการตัดสินใจลงทุน

หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560

ตลาดทุนไทยได้ใช้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนดเป็นกลไกสำคัญ ในการเสริมสร้าง CG ในบริษัทจดทะเบียนมาตั้งแต่ต้นจนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี โดยในช่วงแรก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ออกหลัก CG 15 ข้อ และต่อมาพัฒนาเป็นหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยแบ่งเป็น 5 ข้อ ตาม OECD Principles ที่ใช้ในขณะนั้น และเพื่อผลักดันให้บริษัทจดทะเบียนปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีดังกล่าว สำนักงานได้กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักการนั้นบนหลัก “Comply or Explain” และสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการไทยได้ประเมินการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการนั้นจากข้อมูลที่เปิดเผย (Corporate Governance Report: CGR) โดยแสดงผลประเมินเป็น 1-5 ดาว และเปิดเผยรายชื่อบริษัทที่ได้ 3 ดาวขึ้นไป การประเมินดังกล่าวเป็นแรงกระตุ้นอย่างดีให้บริษัทจดทะเบียนให้ความสนใจกับการพัฒนา CG ให้มีคะแนนสูงขึ้น และเมื่อรวมกับมาตรการส่งเสริมสนับสนุน การอบรม การให้รางวัลของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งสำนักงาน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการไทย สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย สมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ภาพรวม CG ของบริษัทจดทะเบียนไทยดีขึ้น จนอยู่ในระดับผู้นำของตลาดในภูมิภาคนี้

แม้การดำเนินการที่ผ่านมาของไทยจะประสบความสำเร็จด้วยดี แต่การพัฒนา CG ต่อไป มีความท้าทาย คือปัญหาความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมของโลก ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ระบบทุนนิยม และการขยายตัวของภาคธุรกิจ จึงทำให้องค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับสากล ในประเทศ และผู้ลงทุนต่าง ๆ ได้เรียกร้องให้บริษัทมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการมี CG ที่ดี สำนักงานจึงเห็นความจำเป็นในการออกหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีใหม่เพื่อเป็นหลักปฏิบัติสำหรับคณะกรรมการ ซึ่งมีบทบาทผู้นำที่รับผิดชอบในกลไกบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียน โดยหลักปฏิบัติดังกล่าวจะบูรณาการประเด็น

ทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเข้าไปอยู่ในกระบวนการทางธุรกิจ ตั้งแต่การกำหนดทิศทาง กลยุทธ์ กระบวนการดำเนินงาน การติดตามและการรายงาน เพื่อให้คณะกรรมการสามารถใช้เป็นกรอบในการ กำกับดูแลให้บริษัทจดทะเบียนดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และเป็นไปเพื่อการสร้างคุณค่าให้กิจการอย่างยั่งยืน

หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมี 8 ประการ

1. ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบต่อในฐานะผู้นำองค์กรที่สร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน
2. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลักของกิจการที่เป็นไปเพื่อความยั่งยืน
3. เสริมสร้างคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพ
4. สรรหาและพัฒนาผู้บริหารระดับสูงและการบริหารบุคลากร
5. ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อ
6. ดูแลให้มีระบบควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม
7. รักษาความน่าเชื่อถือทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูล
8. สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับผู้ถือหุ้น

2. นิยามและประเภทของความเสียหาย

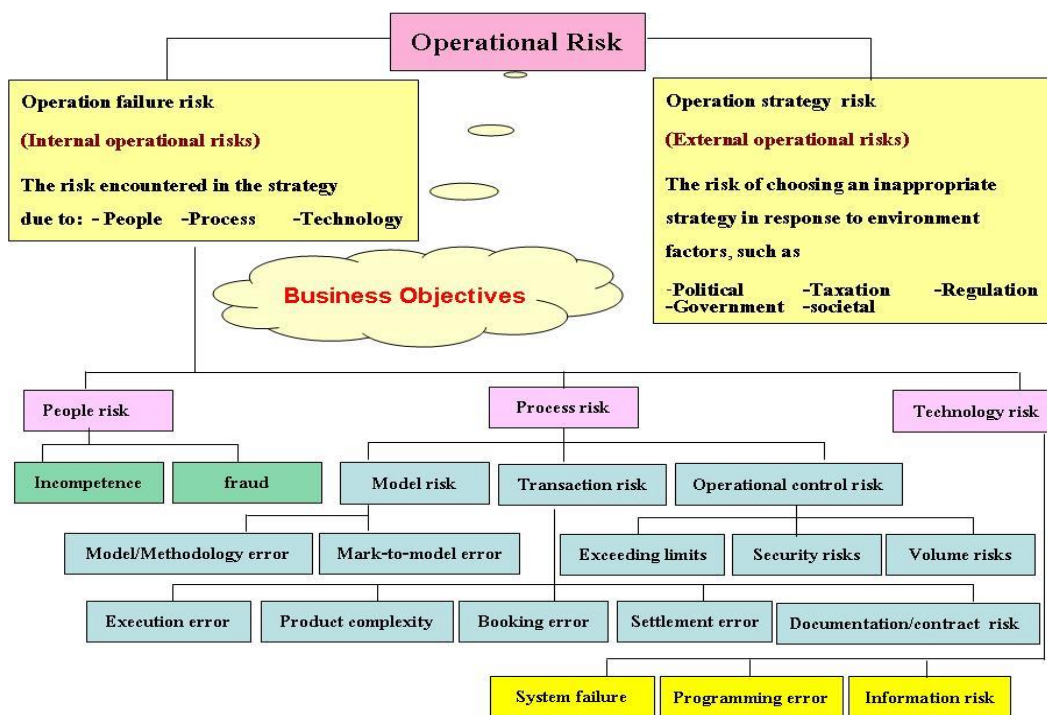
ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง โอกาส/เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน หรือสิ่งที่ทำให้แผนงาน หรือการดำเนินการอยู่ ณ ปัจจุบันไม่บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยก่อให้เกิดผลกระทบ หรือความเสียหายต่อองค์กรในที่สุด ทั้งในแง่ของผลกระทบที่เป็นตัวเงินได้หรือผลกระทบที่มีต่อ ภาพลักษณ์และชื่อเสียงขององค์กร (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2557)

การบริหารความเสี่ยงขององค์กร (Enterprise Risk Management) คือ กระบวนการ ที่ปฏิบัติ โดยคณะกรรมการ ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนในองค์กร เพื่อช่วยในการกำหนดกลยุทธ์และ ดำเนินงาน โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้รับการ ออกแบบเพื่อให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจ เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อองค์กร และสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับ ที่องค์กรยอมรับ เพื่อให้ได้รับความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผล ในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนดไว้ (ตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2557)

ความเสี่ยงของทุกองค์กร อาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภท (เมธา สุวรรณสาร, 2552) ได้แก่

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)
2. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk)
3. ความเสี่ยงด้านการเงินและการรายงาน (Financial & Reporting Risk)
4. ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)

ความเสี่ยงส่วนใหญ่ขององค์กรทั่วไป จะเป็นความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ซึ่งหากดูจากแผนภาพด้านล่าง จะเข้าใจภาพของ Operational Risk ได้ชัดเจนขึ้น

ภาพประกอบ 1 Operational Risk Business Objectives

1. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ หมายถึง ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการขาดการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือขาดธรรมาภิบาลในองค์กร และการขาดการควบคุมที่ดี โดยอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานภายใน คน ระบบงาน หรือเหตุการณ์ภายนอก และส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนขององค์กร เหตุแห่งความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ เป็นความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหาย

โดยตรงหรือโดยอ้อม เนื่องจากการขาดระบบงาน การขาดการควบคุมที่ดี การจัดการภายในล้มเหลว จนทำให้เกิดความสูญเสีย และความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน โดยมีสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความเสี่ยงที่เกิดจากบุคลากร (People Risk) ได้แก่

- ความด้อยศักยภาพของพนักงาน
  - การขาดความรู้ความชำนาญในงานที่รับผิดชอบ
  - การขาดความสามารถในการทำงานเป็นทีม
  - การละเลยไม่ให้ความสำคัญกับกลุ่มลูกค้า
  - การขาดการทำงานแบบมืออาชีพ
  - การขาดความสามารถในการวิเคราะห์หรือใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ
  - การตีความข้อมูลที่ใช้ในการปฏิบัติงานผิดพลาด
- การทุจริต
  - การทุจริตหรือกระทำผิดจรรยาบรรณ
  - การใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
- ความผิดพลาดของพนักงาน (Human Error)
  - ความผิดพลาดของพนักงานในการปฏิบัติงาน โดยมีได้มีเจตนาจะกระทำผิดหรือทุจริต
  - ความประมาท เลินเล่อ หรือไม่รอบคอบ
- การบริหารและการจัดการบุคลากร
  - การบริหารทรัพยากรบุคคลไม่เหมาะสม เช่น การมีพนักงานมาก-น้อยเกินไป
  - การด้อยประสิทธิภาพในการสรรหา
  - การมอบหมายงานไม่ตรงตามความสามารถ
  - การขาดการอบรมให้พนักงานมีความเชี่ยวชาญหรือเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน
  - การขาดเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจให้พนักงานที่มีความสามารถให้คงอยู่กับองค์กร
  - การประเมินผลงานที่ไม่ยุติธรรม
  - ค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม
  - การพึงพียงกับพนักงานหลักมากเกินไป

- การบริหารทรัพยากรขององค์กร
  - การบริหารทรัพยากรขององค์กรไม่เหมาะสม เช่น ไม่มีอุปกรณ์ที่ให้ความสะดวกหรือมีไม่เพียงพอต่อความจำเป็นในการปฏิบัติงาน
  - อุปกรณ์ไม่อยู่ในสภาพที่ดีต่อการใช้งาน
  - การมีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับงานหรือล้าสมัย

2. ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Process Risk)

- ความบกพร่องของการบริหารองค์กรที่ได้คุณภาพ (Model / Methodology Error)
  - ความบกพร่องของการวางแผนการใช้โปรแกรมเพื่อการบริหารและการจัดการแบบบูรณาการ (Plan – Do – Check – Act)
  - ความผิดพลาดในการพัฒนา กำหนดสูตรการคำนวณต่าง ๆ เช่น การกำหนดน้ำหนักของกลยุทธ์ พันธกิจ แผนงานและโครงการต่าง ๆ ของ องค์กรในการก้าวสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนด ในกรณีที่เป็นสถาบันการเงินก็จะเป็นความผิดพลาดจากการกำหนดอัตราส่วนทางการเงิน การประเมินมูลค่าหลักทรัพย์/ทรัพย์สิน/หนี้สิน และการประเมินมูลค่าหลักประกันผิดพลาด
  - ข้อบกพร่องของวิธีการ/ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ
  - การรายงานผลต่าง ๆ ไม่ถูกต้อง และขาดการติดตาม
- ผลិតภัณฑ์ และบริการที่ไม่เหมาะสม
  - การกำหนดน้ำหนักของงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนแผนงานของการบรรลุเป้าหมายที่ไม่สัมพันธ์กับวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ขององค์กร
  - การออกแบบ/พัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์และบริการไม่สอดคล้องกับทิศทางของพันธกิจและวิสัยทัศน์
  - ผลิตภัณฑ์/บริการมีความซับซ้อนหรือมีข้อบกพร่อง หรือไม่อาจวัดผลความสำเร็จที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ทำให้ผู้มีผลประโยชน์ร่วมไม่พึงพอใจ
- การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ของผู้กำกับ

- เกิดจากการกำกับดูแลและกฎระเบียบที่องค์กรเผชิญอยู่ หากองค์กรวางแผนการปฏิบัติต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดของทางการ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล
- ความเสี่ยงจากการตีความข้อกฎหมาย ที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กร
- การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ (Communication)
  - การเข้าใจไม่ตรงกันในการสื่อข้อความทำให้เกิดความผิดพลาด
  - การสื่อสารที่ไม่ทั่วถึงทุกฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง
  - การขาดการประสานงาน/ร่วมมือที่ดีระหว่างฝ่ายงาน
  - ข้อมูลที่เผยแพร่ภายนอกองค์กรไม่ถูกต้อง ไม่สอดคล้องกันก่อให้เกิดความไม่น่าเชื่อถือ โดยเฉพาะกรณีที่มีการนำข้อมูลไปใช้อ้างอิง
- ระบบงานขาดมาตรฐานและการควบคุมที่ดี
  - การขาดมาตรฐาน/คู่มือ/แนวทางและรายละเอียดในการปฏิบัติงาน
  - การขาดระบบการตรวจสอบ/การควบคุม/การรักษาความปลอดภัยที่ดีหรือมีไม่เพียงพอ

3. ความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี (Technology Risk)

- การรักษาความปลอดภัยตามมาตรฐานที่ดี
  - การขาดระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลหรือระบบคอมพิวเตอร์ ตลอดจนการสำรองข้อมูล หรือมีแต่ด้อยประสิทธิภาพ
  - การขาดมาตรการควบคุมและตรวจสอบระบบอย่างสม่ำเสมอ
  - การขาดแผนสำรองฉุกเฉิน
- ระบบงานมีข้อผิดพลาดหรือล้มเหลว
  - ความผิดพลาด/ความสูญเสียของระบบ เนื่องจากอัคคีภัย ภัยธรรมชาติ
  - ปัญหาด้านเทคนิค กระแสไฟฟ้าขัดข้อง
  - ระบบสูญเสียความสามารถบางส่วน/ทั้งหมด จากการทำลายของไวรัสคอมพิวเตอร์
- ความบกพร่องของโปรแกรมคอมพิวเตอร์
  - ความผิดพลาด/ไม่สมบูรณ์ของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้
- ความบกพร่องของระบบการสื่อสาร
  - การขัดข้องของระบบการสื่อสาร เช่น Computer Network , โทรศัพท์ , โทรสาร

- สารสนเทศที่ใช้ในการบริหารและปฏิบัติงานไม่น่าเชื่อถือ
  - ข้อมูลสำหรับการปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ ไม่สมบูรณ์ ไม่ถูกต้อง
  - ระบบข้อมูลไม่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้งานได้
  - การมีหลายระบบที่แสดงข้อมูลในลักษณะเดียวกัน แต่แสดงข้อมูลไม่สอดคล้อง/ไม่ตรงกัน

4. ความเสี่ยงที่เกิดจากเหตุการณ์ภายนอก (External Risk)

- ความไม่แน่นอนของนโยบายของรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การสูญเสียที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินหรือรายได้อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่ไม่คาดคิด เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม แผ่นดินไหว
- ความเสียหายจากการที่คู่ค้าหรือคู่สัญญาขององค์กรไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงหรือปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับองค์กรได้
- ความเสียหายจากการที่คู่ค้าหรือคู่สัญญาขององค์กร ใช้องค์กรเป็นเครื่องมือในการฟอกเงิน และกระทำผิดกฎหมาย
- การขาดแผนรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ
- ไม่มีการทำประกันภัย ในธุรกรรมใด ๆ ที่มีความเสี่ยง

ที่มาของความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

คำนิยามและที่มาของความเสี่ยงด้านเครดิต (ฝ่ายวางแผนและพัฒนาสายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2553)

ความเสี่ยงด้านเครดิตถือเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติ ตามสัญญา ในการชำระหนี้ หรือที่เกิดจากโอกาสที่ลูกหนี้ อาจไม่สามารถชำระคืนได้ จนเป็นเหตุให้ ถูกปรับลด อันดับความน่าเชื่อถือลงได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อฐานะเงินกองทุน และรายได้ของ สถาบันการเงิน โดยมีสาเหตุจากปัจจัยความเสี่ยงภายนอก อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงด้าน สภาพเศรษฐกิจ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์กัน ภาวะการแข่งขัน การ เปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ของ ทางการ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ และสาเหตุจากปัจจัยความเสี่ยง ภายในอันเนื่องมาจากผู้บริหาร และพนักงานขาดประสบการณ์ การกำกับดูแลและการสอบทาน สินเชื่อไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ขาดการควบคุมและติดตามให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและ สัญญา ไม่มีการศึกษาความเสี่ยงอย่าง ละเอียดเมื่อออกผลิตภัณฑ์หรือให้บริการทางการเงินใหม่ มาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อและการใช้

ดุลพินิจของผู้บริหารในการอนุมัติสินเชื่อไม่เหมาะสม มีการกระจุกตัวของการให้สินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง มีการเน้นการสร้างรายได้มากกว่า คุณภาพของสินเชื่อ มีการให้สินเชื่อเกินความจำเป็น และเกินมูลค่าที่แท้จริงของหลักประกัน โดยไม่คำนึงถึงผลวงจรรูจิก มีการให้สินเชื่อแก่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือแก่กิจการที่มีผลประโยชน์ เกี่ยวข้อง (Related Lending) และแก่พวกพ้อง (Self-Dealing) และระบบสารสนเทศเพื่อ การบริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

แนวทางการจัดการความเสี่ยงด้านเครดิตที่พึงปฏิบัติ แนวทางการจัดการความเสี่ยงที่พึงปฏิบัติ จะประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ

1. บทบาทหน้าที่และการจัดโครงสร้างองค์กร ได้แก่ บทบาทของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง โดยการสร้างประเพณีปฏิบัติด้านเครดิต (Credit Culture) หรือมาตรฐานทางเครดิตที่เหมาะสม สร้างสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม โดยการกำหนดนโยบาย เป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายการให้สินเชื่อ กำหนดกลยุทธ์ด้านความเสี่ยง ในภาพรวม และทบทวนและปรับปรุงนโยบายหรือแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญ และสนับสนุนให้มีการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม เช่น ระบบ Credit Rating สำหรับลูกค้ารายใหญ่ หรือระบบ Credit Scoring สำหรับลูกค้ารายย่อย เป็นต้น และเผยแพร่ไปยังพนักงานทุกระดับชั้นให้เข้าใจตลอดทั่วทั้งองค์กร การจัดโครงสร้าง องค์กร โดยการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ และช่องทางการติดต่อสื่อสาร โดยการแยก ผู้ปฏิบัติงานออกจากผู้ทำหน้าที่พิจารณาสินเชื่อก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ และบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการย่อยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสินเชื่อ หน่วยงานด้าน พัฒนารูจิกสินเชื่อ และหน่วยงานด้านพิธีการ และปฏิบัติการสินเชื่อ เป็นต้น โดยการกำหนดอำนาจ อนุมัติจะต้องมีการแยกระดับให้เหมาะสม นอกจากนี้ สถาบันการเงินควรมีการตรวจสอบความ ถูกต้องของการปฏิบัติงานหลังการอนุมัติสินเชื่อ โดยมีผู้ตรวจสอบหรือผู้สอบทานสินเชื่อ รับผิดชอบในการตรวจสอบหรือสอบทานข้อมูล และรายงานผลต่อคณะกรรมการสถาบันการเงิน

2. การบริหารความเสี่ยง ได้แก่ การระบุความเสี่ยง โดยเริ่มจากการประเมินเครดิตของลูกค้าในรายตัว ด้วยการจัดอันดับความเสี่ยงของลูกค้าในแต่ละรายอย่างสม่ำเสมอ สอบทานองค์ประกอบในแต่ละ ส่วน (Segment) และในภาพรวมของพอร์ต และควรระบุและชี้ถึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในการ ออกผลิตภัณฑ์ใหม่ การวัดความเสี่ยง โดยการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และกระบวนการในการวัดความเสี่ยง หลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพสินทรัพย์ และความเพียงพอของเงินกองทุนเพื่อ รองรับ

ความเสี่ยงและเงินสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่มีอยู่ การติดตามและการรายงาน โดยการกำหนดกระบวนการบริหารและการติดตามความเสี่ยง โครงสร้างและคุณภาพพอร์ตสินเชื่อ ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย และหลักเกณฑ์การสอบทานสินเชื่อให้มีความเหมาะสม นอกจากนี้ กำหนดให้มีระบบสารสนเทศอย่างถูกต้องและครบถ้วน และความถี่ในการรายงานที่เหมาะสม และทันต่อเวลาให้แก่ผู้บริหารเพื่อใช้ตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา และการควบคุมความเสี่ยง โดยการกำหนดจุดควบคุมความเสี่ยงทุกขั้นตอน เช่น ขั้นตอนการติดต่อลูกค้า การพิจารณาและ การอนุมัติสินเชื่อ การควบคุมการให้สินเชื่อแก่ผู้ถือหุ้นหรือแก่กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง แก่พวกพ้องและแก่ลูกหนี้รายใหญ่ พิธีการและปฏิบัติการสินเชื่อ การกำหนดเพดาน (Limit) การติดตามคุณภาพสินเชื่อ การจัดชั้นการกันเงินสำรอง และการตัดหนี้สูญ เป็นต้น นอกจากนี้ สถาบันการเงินควรจัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติงานได้จริง

3. ที่มาของความเสี่ยงด้านเครดิต

ปัจจัยความเสี่ยงด้านเครดิตแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ปัจจัยความเสี่ยงภายนอก และปัจจัยความเสี่ยงภายใน

1. ปัจจัยความเสี่ยงภายนอก ประกอบด้วย

สภาพเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงในส่วนของเศรษฐกิจมหภาค ได้แก่ เศรษฐกิจโลก เช่น การค้า ระหว่างประเทศ เศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาชะลอตัวลงส่งผลให้เศรษฐกิจโลกชะลอตัวลง ตามเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา ราคาน้ำมันดิบ และการแข่งขันระดับโลก เป็นต้น เศรษฐกิจระดับประเทศ เช่น การเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ การลงทุน ค่าเงินบาท ราคาสินค้า และการจ้างงาน เป็นต้น เศรษฐกิจระดับภูมิภาคและท้องถิ่น เช่น การเกิดฝนแล้งในภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง ทำให้ผลผลิตทางเกษตรเสียหาย เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อความเสี่ยง ด้านเครดิตในรูปของการเปลี่ยนแปลงวัฏจักรธุรกิจ อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย ปริมาณและ คุณภาพสินเชื่อ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงในส่วนของเศรษฐกิจจุลภาค เช่น การขาดสภาพคล่อง หรือการประสบปัญหาทางการเงิน เป็นต้น จะมีผลให้ลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงหรือ สัญญาได้ และการเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับจะมีผลต่อ สถาบันการเงิน ในการปรับเปลี่ยนการกำกับดูแลธุรกรรม รวมถึงคุณภาพและความสามารถในการเรียกเก็บหนี้

ปัจจัยที่เกิดจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง ปัจจัย ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่งแล้ว ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังอีก อุตสาหกรรมหนึ่ง ซึ่งมี 2 ลักษณะ ได้แก่ ความสัมพันธ์โดยตรง เช่น ถ้าอุตสาหกรรมก่อสร้างได้รับความเสียหาย ก็จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่ผลิตวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น และความสัมพันธ์โดยอ้อม เมื่ออุตสาหกรรมใดได้รับผลกระทบก็จะส่งผลกระทบต่อให้อีก อุตสาหกรรมหนึ่ง แล้วยังส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังอุตสาหกรรมข้างเคียง เช่น ความสัมพันธ์ ระหว่างอุตสาหกรรมน้ำมันและ อุตสาหกรรมผลิตเหล็กกล้า ซึ่งดูเสมือนหนึ่งไม่มีความสัมพันธ์ ในด้านผลกระทบซึ่งกันและกัน แต่จาก ข้อมูลในอดีต เมื่อราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกตกต่ำลง จะส่งผลกระทบต่อให้กับทั้ง 2 ภาคอุตสาหกรรม ทำให้คุณภาพเครดิตเสื่อมลง และเมื่อได้มีการ วิเคราะห์อย่างละเอียดแล้ว จะพบว่าบริษัทผู้ผลิตน้ำมัน เป็นกลุ่มลูกค้าที่มีนัยสำคัญกับ อุตสาหกรรมเหล็กกล้า เนื่องจากการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์เหล็กกล้าจะผ่าน บริษัทผู้ผลิตอุปกรณ์ ชุดเจาะและท่อส่งน้ำมัน ซึ่งท่อดังกล่าว ใช้เหล็กกล้าเป็นวัตถุดิบในการผลิต เป็นต้น

ภาวะการแข่งขัน การแข่งขันระหว่าง สถาบันการเงิน ในด้านการเติบโต การทำกำไร และ ความต้องการเป็น ผู้นำตลาด เป็นแรงกดดันให้ สถาบันการเงิน ลดมาตรฐานของการวิเคราะห์สินเชื่อ หรือการกำหนดราคา ให้บริการสินเชื่อที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้ สถาบันการเงิน มีต้นทุนเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีสินเชื่อด้วยคุณภาพ เพิ่มขึ้น และได้รับผลตอบแทนลดลง ทั้งนี้ ภาวะการแข่งขันนี้ได้ทั้งจาก สถาบันการเงินในประเทศ สถาบันการเงินต่างประเทศ สาขาของสถาบันการเงินต่างประเทศ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และ บริษัทเงินทุน

การเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ของทางการ อาจส่งผลกระทบต่อให้ สถาบันการเงิน มีความเสี่ยง เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ อาจเปิดโอกาสให้ สถาบันการเงิน สามารถออกผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ได้สะดวกยิ่งขึ้น ทำให้มีการแข่งขันกันสูงขึ้น และลูกค้า มีทางเลือก มากขึ้น หาก สถาบันการเงิน ต้องการที่จะได้ลูกค้าเพิ่มขึ้น ก็อาจจะลดหลักเกณฑ์ในการ กำหนดคุณภาพของ ลูกหนี้ ทำให้ สถาบันการเงิน มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น หรือการที่ทางการได้มีการ กำหนดเพิ่มหรือลดอัตราส่วน ในการทำธุรกรรมกับลูกหนี้ประเภทใดประเภทหนึ่ง ก็จะส่งผลให้มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ อีกด้วย

ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลกระทบต่อให้ธุรกิจของลูกหนี้ เกิดปัญหา ในการดำเนินกิจการ ทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามสัญญา เช่น การเกิดสึนามิ ในแถบจังหวัด

ภาคใต้ของไทยเมื่อ 26 ธันวาคม 2547 ทำให้ผู้ประกอบการต่าง ๆ ได้รับความเสียหาย ไม่สามารถประกอบกิจการ ส่งผลให้ไม่สามารถชำระหนี้ให้กับ สถาบันการเงิน ได้

2. ปัจจัยความเสี่ยงภายใน ประกอบด้วย

ประสบการณ์ของผู้บริหารและพนักงาน ผู้บริหารและพนักงานที่ขาดประสบการณ์ในธุรกิจที่ตนเองรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการให้สินเชื่อ การลงทุน การบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ หรือการทำธุรกรรมใหม่ ๆ อาจส่งผลให้มีการปฏิบัติการที่หละหลวม การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ และเกิดความสูญเสียได้

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS) ที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ในการบริหารงานใด ๆ ก็ตาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องข้อมูลที่ต้องการ ชัดเจนและ ทันการ เพื่อใช้ในการพิจารณาตัดสินใจ ดังนั้น หากผู้บริหารไม่ได้รับข้อมูลที่มีความถูกต้อง สม่าเสมอ และเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาสินเชื่อ เช่น แนวโน้มทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมหรือส่วนแบ่งตลาด ราคาสินค้า อัตราแลกเปลี่ยน สินเชื่อค้างชำระ การกระจุกตัวของสินเชื่อ และการประเมินสินเชื่อที่มีปัญหา เป็นต้น อาจทำให้เกิดการตัดสินใจผิดพลาดและก่อให้เกิดความเสี่ยงเพิ่มขึ้น

ความเชี่ยวชาญทางเทคนิคในการประมวลผลข้อมูล การขาดความเชี่ยวชาญทางเทคนิคในการประมวลผลข้อมูล จะทำให้ฝ่ายบริหาร ไม่สามารถที่จะเรียกดูและประเมินข้อมูล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการออก ผลิตภัณฑ์ใหม่ และจะนำไปสู่ความสูญเสียได้ในที่สุด นอกจากนี้ การขาดความเข้าใจโครงสร้าง ในการประมวลผลข้อมูลและข้อจำกัดในการใช้เครื่องมือทางสถิติหรือทางคณิตศาสตร์ในการ พิจารณานุมัติสินเชื่ออาจทำให้เกิดสินเชื่อด้วยคุณภาพได้ในอนาคต

มาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อ (Underwriting Standards) เป็นกระบวนการพิจารณาว่าจะให้สินเชื่อประเภทใด กับใคร เพื่อวัตถุประสงค์ใด หรือเมื่อใด อีกทั้งการอนุมัติเงินสินเชื่อ ควรมีแนวทางและหลักเกณฑ์ การปฏิบัติที่เหมาะสมทั้งในด้านรูปแบบและวิธีการประเมินคุณภาพของผู้กู้ การกำหนดวงเงิน และอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมกับความเสี่ยงของผู้กู้และประเภทของการขอสินเชื่อ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อ จึงไม่ควรเกิดขึ้นบ่อย และการอนุมัติสินเชื่อ ที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ จะต้องมีการวิเคราะห์อย่างละเอียดและควรได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ สถาบันการเงิน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้ หลักเกณฑ์ข้างต้นจะช่วยควบคุมให้การพิจารณาสินเชื่อเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การพิจารณาสินเชื่อที่มีลักษณะผ่อนปรนหรือการประเมินคุณภาพลูกหนี้ ที่ไม่เหมาะสม อาจเป็นผลมาจากแรงกดดันของการแข่งขัน และการขยายสินเชื่อ ซึ่งก่อให้เกิด ข้อจำกัดในเรื่องเวลาที่น้อยเกินกว่าที่จะได้ข้อมูลพื้นฐานที่ถูกต้อง นอกจากนี้ การขยายสินเชื่อ อย่างรวดเร็ว และ/หรือการเข้าไปในตลาดใหม่อาจจูงใจให้ผู้บริหารปล่อยกู้โดยไม่มีกระบวนการวิเคราะห์ ทางด้านเศรษฐกิจและการเงินอย่างเพียงพอ และผู้บริหารอาจใช้ดัชนีเกี่ยวกับคุณภาพของสินเชื่อ อย่างง่าย ๆ ในการสนับสนุนการพิจารณาสินเชื่อ เช่น บุคลิกลักษณะของผู้กู้ มูลค่าของ หลักประกันที่รองรับในปัจจุบันและในอนาคต หรือการสนับสนุนทางการเงินของบริษัทแม่หรือบริษัทในเครือ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันการเงิน ได้ หาก สถาบันการเงิน ไม่สามารถที่จะติดตามเร่งรัด ลูกหนี้หรือยึดหลักประกันได้ทันเวลาที่ เป็นต้น ดังนั้น ปัญหาของสินเชื่อจำนวนมากไม่น่าจะเกิดจาก ข้อบกพร่องในกระบวนการพิจารณาอนุมัติและการติดตามสินเชื่อ ซึ่งปัญหาเหล่านี้สามารถ บรรเทาได้โดยการใช้กระบวนการพิจารณาสินเชื่อที่รัดกุม

การใช้ดุลพินิจของตนเองในการอนุมัติสินเชื่อ ของผู้บริหาร โดยเฉพาะในกรณีที่การให้สินเชื่อ นั้น ดูเหมือนว่าเป็นการอนุมัติที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม หากการใช้ดุลพินิจของผู้บริหารโดยไม่คำนึงถึงข้อมูลสนับสนุน และการให้สินเชื่อเกินวงเงิน หรือนอกเหนือจากนโยบาย ลูกหนี้ มักมีความสัมพันธ์กับผู้บริหารระดับสูง เช่น ลูกหนี้เป็นบริษัทของผู้บริหาร เป็นบริษัทในเครือ เป็นเพื่อนหรือบุคคลที่มีสถานภาพทางการเงินที่มั่นคงโดยไม่มี การตรวจสอบ หรือเป็นบุคคลที่มี ชื่อเสียง เป็นต้น จะนำไปสู่ความเสี่ยงด้านเครดิต ดังนั้น การรักษาคุณภาพสินเชื่อในเบื้องต้น ควรขึ้นอยู่กับ การระมัดระวังในการอนุมัติสินเชื่อให้เป็นไปตามนโยบายหรือหลักเกณฑ์ที่กำหนด และไม่ควรรวมสินเชื่อเกินอำนาจเว้นแต่จะได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนและ เป็นลายลักษณ์อักษร

การให้สินเชื่อเกินมูลค่าที่แท้จริงของหลักประกัน สถาบันการเงิน มักจะอนุมัติวงเงินสินเชื่อเพื่อไปซื้อหรือพัฒนาสินทรัพย์เกินกว่ามูลค่า ของสินทรัพย์ที่นำมาเป็นหลักประกัน ดังนั้น สถาบันการเงิน ควรประเมินความสามารถในการหารายได้ ของผู้กู้ที่จะมาจากการดำเนินการพัฒนาสินทรัพย์นั้น ๆ เป็นปัจจัยหลัก เนื่องจากรายได้หลัก ของลูกหนี้เป็นแหล่งที่สำคัญของการชำระหนี้คืนสำหรับสินทรัพย์ที่นำมาเป็นประกัน เพื่อป้องกัน ความเสี่ยงต่อการเป็นหนี้สูญที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต นั้น สถาบันการเงิน ควรประเมินราคาสินทรัพย์ แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงของราคา และสภาพคล่องของหลักประกัน อย่างไรก็ตาม หากกระแสรายได้ของ ผู้กู้เสื่อมลงอันเนื่องมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจย่อมจะส่งผลกระทบต่อให้การประเมินมูลค่าของ สินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันถูกรับลดด้วย

การให้สินเชื่อที่ไม่คำนึงถึงผลของวงจรกิจ ในการให้สินเชื่อ สถาบันการเงิน ควร คำนึงถึงภาวะเศรษฐกิจว่าอยู่ในช่วงภาวะขยายตัว ชะลอตัว หรือหดตัว วงจรของธุรกิจและวงจรผลิตภัณฑ์ หรือบริการของผู้ประกอบการหรือผู้กู้ว่า สินค้าหรือบริการของผู้กู้อยู่ในช่วงของการขยายตัว หรือเข้าสู่ช่วงรุ่งเรืองสูงสุด หรือเริ่มเข้า สภาวะหดตัว หรือเข้าสู่ช่วงตกต่ำ เพราะหากไม่นำผลของวงจรกิจมาประกอบการพิจารณา อาจทำให้การวิเคราะห์สินเชื่อ มีแต่การใช้สมมติฐานในทางบวกมากเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ธุรกิจการค้าปลีก ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ และสินเชื่อรายย่อย ซึ่งมักได้รับผลกระทบจากวงจรกิจดังกล่าว

ทั้งนี้ การทดสอบภายใต้ภาวะวิกฤติ (Stress Testing) ที่มีประสิทธิภาพนั้น ควร คำนึงถึงผลของวงจรกิจและวงจรผลิตภัณฑ์เป็นแนวทางหนึ่งในการตัดสินใจด้านเครดิต และ ทำให้เกิดความเข้าใจในความเสี่ยงด้านเครดิตที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

การให้สินเชื่อเกินความจำเป็น การให้สินเชื่อเกินความจำเป็นกับธุรกิจที่แท้จริงของลูกค้านี้ จะมีความเสี่ยง เช่นเดียวกับการให้สินเชื่อที่ไม่มีการวิเคราะห์ และอาจก่อให้เกิดสินเชื่อด้วยคุณภาพได้ในอนาคต

การเน้นการสร้างรายได้ การเน้นการสร้างรายได้จากสินเชื่อมากกว่าคุณภาพของสินเชื่อ มักนำไปสู่การ อนุมัติสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งในระยะยาวอาจก่อให้เกิดสินเชื่อด้วยคุณภาพ และ ค่าใช้จ่ายที่ สูงกว่ารายได้รับในตอนต้น

การให้สินเชื่อแก่พวกพ้อง (Self-Dealing) การให้สินเชื่อแก่พวกพ้องโดยมีลักษณะเลียนแบบนโยบายการให้สินเชื่อที่กำหนดไว้ รวมถึงการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อให้มีการพิจารณาสินเชื่อไม่เหมาะสม โดยการวิเคราะห์สินเชื่อ ที่หละหลวม ทำให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่สามารถประเมินสินเชื่อ นั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ในบางครั้งอาจมีการขอสินเชื่อ โดยใช้ชื่อบุคคลที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลภายใน เพื่อปิดบังการให้สินเชื่อแก่พวกพ้อง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายให้กับ สถาบันการเงิน ได้

การกระจุกตัวของสินเชื่อ อาจเป็นสาเหตุที่สำคัญของปัญหาส่วนใหญ่ในด้านเครดิต และ อาจส่งผลกระทบต่อฐานะเงินกองทุนและสินทรัพย์ของ สถาบันการเงิน ได้ ทั้งนี้ การกระจุกตัวของสินเชื่อ มีหลายลักษณะ เช่น การกระจุกตัวของผู้กู้ยืมแต่ละราย หรือกลุ่มของผู้กู้ยืมแต่ละกลุ่ม เป็นต้น การกระจุกตัวในภาคเศรษฐกิจแต่ละภาค เช่น ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจก่อสร้าง อุตสาหกรรม การผลิต และการเกษตร เป็นต้น หรือการกระจุกตัวของสินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง เช่น สินเชื่อประเภทเงินเบิกเกินบัญชี และสินเชื่อรายย่อย เป็นต้น โดยทั่วไป สถาบันการเงิน มีความระมัดระวัง ในการ

กระจุกตัวของสินเชื่อกู้แล้ว แต่เนื่องจาก สถาบันการเงิน ต้องการจะเป็นผู้นำตลาด และต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันอย่างรุนแรง อาจทำให้ความระมัดระวังเรื่องการกระจุกตัวของสินเชื่อลดลง

การให้สินเชื่อแก่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือแก่กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง (Related Lending)² หมายถึง การให้สินเชื่อแก่บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการหรือผู้บริหาร สถาบันการเงิน ซึ่งได้แก่ คู่สมรส บุตร หรือ บุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ บริษัทที่ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ หรือผู้บริหาร สถาบันการเงิน หรือ คู่สมรส มีอำนาจในการจัดการ หรือมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้น หรือมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ กรณีที่บุคคลใดถือหุ้นในบริษัทใดตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้ว ทั้งหมดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริษัทนั้นเป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่ จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้เป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง

การสอบทานสินเชื่อที่ดี ควรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่สอบทานที่เป็นอิสระ มีการสอบทานอย่างต่อเนื่อง มีปริมาณการสอบทานที่เหมาะสม ครอบคลุมขอบเขตที่ควรสอบทาน และมีการจัดอันดับความเสี่ยงที่ถูกต้อง รวมถึงการรายงานผลการสอบทานต่อผู้บริหาร เพื่อให้ สามารถบริหารจัดการความเสี่ยง พร้อมทั้งติดตามและแก้ไขสินเชื่อที่มีปัญหาได้อย่างเหมาะสม และทันเวลา ซึ่งจะช่วยป้องกันความเสียหายที่เกิดจากลูกหนี้หรือคู่สัญญาที่ไม่ปฏิบัติตามสัญญา

การกำกับดูแลของผู้บริหาร สถาบันการเงิน สินเชื่อที่มีปัญหานั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ คณะกรรมการ หรือผู้บริหาร สถาบันการเงิน ไม่กำกับดูแลหน่วยงานต่าง ๆ ให้ปฏิบัติงานได้ตามนโยบายอย่างเหมาะสม หรืออาจเกิดจาก การกำกับดูแลที่ไม่มีประสิทธิภาพเพราะไม่ทราบถึงสถานะที่แท้จริงของลูกหนี้

การควบคุมลูกหนี้ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและสัญญา หลังจากที่ได้พิจารณาอนุมัติสินเชื่อแล้ว สถาบันการเงิน ต้องควบคุมดูแลให้ลูกหนี้ปฏิบัติตาม เงื่อนไขและสัญญา พร้อมทั้งให้มีการติดตามการเบิกใช้เงินของลูกหนี้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของการกู้ยืม

การออกผลิตภัณฑ์ หรือการให้บริการทางการเงินใหม่โดยไม่ได้ศึกษาความเสี่ยงอย่างละเอียด สถาบันการเงิน ที่ไม่ได้คำนึงถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการออกผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการทางการเงินใหม่ และไม่ได้กำหนดระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงก่อนที่จะออกสู่ตลาด ก็เป็น อีกปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญ นอกจากนี้ ปริมาณสินเชื่อที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและ/หรือ มีการแข่งขันสูง สถาบันการเงิน มักได้รับแรงกดดันให้ออกผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการทางการเงินใหม่

ออกสู่ตลาด โดยที่ไม่ได้ทำการทดสอบก่อน ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการบริหารความเสี่ยงที่ดี และ อาจก่อให้เกิดความเสียหายให้กับ สถาบันการเงิน ได้

การกำหนดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ สถาบันการเงิน ควรกำหนดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้มิให้ยาวเกินไป เนื่องจากระยะเวลา การชำระคืนเงินกู้ที่ยาว จะส่งผลกระทบต่อโอกาสความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความผันผวนจากปัจจัยต่าง ๆ ยิ่งมากขึ้น ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ต้องระบุให้สอดคล้องกับงวดของรายได้ของผู้กู้ยึดตามกระแสเงินสด ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการที่บริษัทมีเงินสดเหลือมากเกินไปจนอาจนำไปใช้ ในสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้

4. สถาบันการเงิน

สถาบันการเงินมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการเงินของประเทศ โดยทำหน้าที่ระดมและจัดสรรเงินทุนแก่ภาคเศรษฐกิจจริง การชำระราคาและบริการ การบริหารความเสี่ยง รวมถึงการให้ข้อมูลทางการเงินเพื่อการตัดสินใจ ดังนั้น การดูแลให้การดำเนินงานของสถาบันการเงินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีธรรมาภิบาลและบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายกับเงินฝากของประชาชนจึงเป็นเรื่องสำคัญ

สถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการเงินภายใต้อำนาจตาม พระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระราชกำหนด (พ.ร.ก.) บริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541 และ พ.ศ.2550 และกฎหมายอื่น ๆ อาทิ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 โดยสถาบันการเงินที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย กำกับดูแล ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ไทย ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ สาขาของธนาคารต่างประเทศ สำนักงานผู้แทนธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทบริหารสินทรัพย์และผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช่สถาบันการเงิน (non-bank) บางประเภท ได้แก่ ธุรกิจบัตรเครดิตและธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

นอกจากนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้รับมอบหมายจากกระทรวงการคลังให้ตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ได้แก่ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และมีอำนาจ

หน้าที่ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตในการกำกับการทำงานของบริษัทข้อมูลเครดิต

หลักการกำกับดูแลสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย ดำเนินนโยบายและกำกับดูแลสถาบันการเงินภายใต้กรอบหลักการ 5 ด้านดังนี้

1. ดูแลให้สถาบันการเงินมีความมั่นคง มีความระมัดระวังและมีระบบบริหารความเสี่ยงที่ดี โดยมีเงินกองทุนที่มีคุณภาพและเพียงพอตามมาตรฐานสากลสำหรับรองรับความเสี่ยงหรือความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกรรมต่าง ๆ และมีหลักเกณฑ์ให้สถาบันการเงินปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ด้านสภาพคล่อง ด้านปฏิบัติการ ด้านตลาด และปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชี รวมถึงการใช้เกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่ม (Consolidated Supervision) ที่สอดคล้องกับ risk profile ของสถาบันการเงิน

2. ส่งเสริมให้สถาบันการเงินมีประสิทธิภาพ มีการแข่งขันในระดับที่เหมาะสม และระวังไม่ให้กฎเกณฑ์การกำกับดูแลเป็นอุปสรรคต่อพัฒนาการทางธุรกิจ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน การให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ และการกำกับขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน เป็นต้น

3. ดูแลให้สถาบันการเงินมีธรรมาภิบาลที่ดี ดูแลให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของสถาบันการเงินทำหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยมุ่งเน้นเรื่อง บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ โครงสร้างของคณะกรรมการ การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน ตลอดจนการเปิดเผยข้อมูล และความโปร่งใส

4. ดูแลให้สถาบันการเงินมีความเป็นธรรมต่อลูกค้าและประชาชน และมีการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอ โดยมีเกณฑ์ด้าน market conduct ในการกำกับดูแลการทำธุรกิจของสถาบันการเงิน ทั้งที่เป็นธุรกิจการเงินและการทำธุรกิจ cross selling เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน และส่งเสริมให้สถาบันการเงินให้บริการทางการเงินอย่างทั่วถึงและมีความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นให้มีการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้บริโภคที่เป็นผู้ใช้บริการทางการเงินใน 4 เรื่อง ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง สิทธิที่จะเลือกซื้อผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินได้อย่างอิสระ สิทธิที่จะร้องเรียนเพื่อความเป็นธรรม และสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาค่าชดเชยหากเกิดความเสียหาย

5. กำกับสถาบันการเงินเพื่อดูแลระบบเศรษฐกิจ (Macro Prudential) โดยใช้เกณฑ์การกำกับสถาบันการเงินเป็นเครื่องมือในการดูแลความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น การออกเกณฑ์กำกับบัตรเครดิต โดยกำหนดรายได้ขั้นต่ำของผู้ถือบัตรเครดิต และจำนวนเงินขั้นต่ำในการผ่อนชำระ เป็นต้น เพื่อดูแลการก่อหนี้ภาคครัวเรือน

นอกจากนี้ ในการกำกับดูแลสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้สถาบันการเงินจัดส่งข้อมูล และแบบรายงานต่าง ๆ เป็นประจำ ในกรณีที่สถาบันการเงินมีข้อสงสัยเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติตามเกณฑ์ในเรื่องต่าง ๆ หรือการรายงาน สถาบันการเงิน สามารถติดต่อสอบถามจากเจ้าหน้าที่สัมพันธ์สถาบันการเงิน

คณะกรรมการและสายงานด้านการกำกับดูแลสถาบันการเงิน

คณะกรรมการที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสถาบันการเงิน ได้แก่

- **คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.)** มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำกับและติดตามการตรวจสอบสถาบันการเงินเพื่อให้สถาบันการเงินมีเสถียรภาพมั่นคง โดยจะกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน กำหนดนโยบายการเปิด/ปิดสาขาสถาบันการเงิน กำหนดอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ ที่สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน เสนอความเห็นหรือข้อเสนอนั้นเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันการเงินรายใหม่ และติดตามการดำเนินงานของ ธนาคารแห่งประเทศไทย ในด้านการเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน และการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน

- **คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.)** มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย กำกับดูแลและระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยตลอดจนดำเนินไปด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ และติดตามการดำเนินงานของ ธนาคารแห่งประเทศไทย ในด้านการการจัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน

สำหรับ สายงานที่ทำหน้าที่ด้านการกำกับดูแลสถาบันการเงิน ของ ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

- **สายนโยบายสถาบันการเงิน (สนส.)** มีหน้าที่กำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน ออกเกณฑ์เพื่อกำกับดูแลความมั่นคงของสถาบันการเงิน

และระบบการชำระเงิน รวมทั้งการกำกับดูแลธุรกิจการเงินที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง วิเคราะห์และติดตามฐานะการดำเนินงานของระบบสถาบันการเงิน

- **สายกำกับสถาบันการเงิน (สกกส.)** มีหน้าที่ในการกำกับ ตรวจสอบ วิเคราะห์และติดตามฐานะการดำเนินงานตลอดจนการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินเป็นรายสถาบัน รวมทั้งพิจารณาคำขออนุญาตต่าง ๆ และพิจารณากำหนดมาตรการให้สถาบันการเงินที่มีปัญหาด้านฐานะการเงินและการดำเนินงานหรือปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมายทำการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่กล่าวภายในเวลาที่กำหนด

ความร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลอื่น

เนื่องจากระบบการเงินของไทยมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากขอบเขตธุรกรรมที่ขยายกว้างขึ้นและซับซ้อนขึ้นตามกระแสนวัตกรรมทางการเงินและกระแสโลกาภิวัตน์ ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงมีกลไกการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถดูแลความเสี่ยงในภาพรวมของสถาบันการเงินได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สถาบันคุ้มครองเงินฝาก ธนาคารกลางและหน่วยงานกำกับดูแลของประเทศต่างๆ โดยความร่วมมือมีหลายรูปแบบ เช่น การประชุมหารือทั้งในระดับผู้บริหารระดับสูงและระดับกลาง การแลกเปลี่ยนพนักงาน การทำข้อตกลงเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล เป็นต้น

5. ขอบเขตของธนาคารพาณิชย์

ธุรกิจพื้นฐานของธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ การรับฝากเงิน การให้สินเชื่อ การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การซื้อขายตราสารทางการเงิน นอกจากการให้บริการแก่ลูกค้าในด้านต่างๆ ได้แก่ การค้าประกัน เงินกู้ยืม การชำระเงินและโอนเงิน และการเสนอผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยง เช่น ตราสารอนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ย และอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้มีการขยายขอบเขตธุรกิจของธนาคารพาณิชย์มาโดยลำดับ เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการในระบบเศรษฐกิจการเงิน ตลอดจนเพื่อส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์สามารถแข่งขันและประกอบธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ธุรกิจที่ช่วยสนับสนุนพัฒนาตลาดทุนที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์การให้บริการที่ เกี่ยวกับการประกันวินาศภัยและประกันชีวิต การให้บริการธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์ยังไม่ได้รับอนุญาตให้บริการโดยทำหน้าที่เป็นนายหน้าซื้อขายหุ้น ค่าหุ้น การจัดจำหน่ายหุ้น และออกกรมธรรม์ประกันวินาศภัยและประกันชีวิต ทั้งนี้ สามารถจัดกลุ่มธุรกิจที่ธนาคารแห่งประเทศไทย อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำได้ 5 กลุ่ม ดังนี้

1. ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย
2. ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์
3. ธุรกิจอนุพันธ์ทางการเงิน
4. ธุรกิจธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Banking)
5. ธุรกิจทางการเงินและธุรกิจการให้บริการอื่น

ธนาคารพาณิชย์สามารถประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยได้ตามขอบเขตที่ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนด ได้แก่ การเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยและนายหน้าประกันชีวิต โดยไม่อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่ เป็นผู้ออกกรมธรรม์ประกันภัย ธนาคารพาณิชย์ที่จะประกอบธุรกิจประกันภัยต้องยื่นขอใบอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและ ส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) และปฏิบัติตามประกาศนายทะเบียนซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และจะต้องปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้ การทำหน้าที่เป็นนายหน้าประกันภัย หมายถึง การที่ธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่ชี้ช่องหรือจัดการให้แก่ลูกค้าของตนเองได้มีการทำประกันภัยกับบริษัทประกันภัย (ได้แก่ บริษัทประกันวินาศภัย หรือบริษัท ประกันชีวิต) ซึ่งธนาคารพาณิชย์ต้องจัดให้มีพนักงานที่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันภัยอยู่ประจำ ไม่น้อยกว่าสาขาละ 3 คน ทั้งนี้ ห้ามธนาคารพาณิชย์บังคับลูกค้าทำประกันภัยผ่านธนาคารพาณิชย์หรือกับ บริษัทประกันภัยใดเป็นการเฉพาะเจาะจง แต่ให้เป็นไปตามความสมัครใจของลูกค้า รวมทั้งในการประกอบ ธุรกิจดังกล่าวธนาคารพาณิชย์ต้องมีการควบคุมภายในที่เหมาะสม มีการจัดทำนโยบายในการประกอบธุรกิจ บันทึกบัญชีให้ถูกต้อง และจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ ธนาคารแห่งประเทศไทย สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

2. ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์

เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาลาดทุนและเพิ่มช่องทางการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์บางประเภท

ได้ โดยต้องได้รับใบอนุญาต ชำระทะเบียน หรือได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และหลักเกณฑ์ที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดเพิ่มเติม ประเภทธุรกิจที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจ

(1) ธุรกิจการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ การค้าหลักทรัพย์ และการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์

- การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ การค้าหลักทรัพย์และการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์อันเป็นตราสารแห่งหนี้และศุภก
- การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ การค้าหลักทรัพย์และการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ที่เป็นหน่วยลงทุนและใบทรัสต์

(2) ธุรกิจแนะนำการลงทุน

- การเป็นที่ปรึกษาทางการเงิน
- การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน (ด้านหลักทรัพย์)

(3) ธุรกิจจัดการลงทุน

- การจัดการกองทุนส่วนบุคคล
- การจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- การจัดการกองทุนรวม
- การจัดการเงินร่วมลงทุน

(4) ธุรกิจหลักทรัพย์อื่น

- การประกอบกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ และการขายชอร์ต
- การเป็นตัวแทนจำหน่ายหุ้นในประเทศ
- การเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์
- การเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ของกองทุนรวม
- การเป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้
- การเป็นผู้รับฝากทรัพย์สิน

3. ธุรกิจอนุพันธ์ทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงิน เพื่อให้สามารถให้บริการทางการเงินได้หลากหลายมากขึ้น อีกทั้งเป็นการสนับสนุนพัฒนาการของ

ธุรกรรมทางการเงินใหม่ๆ ให้มีความ สอดคล้องกับความต้องการในตลาด โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้ผู้เล่นในตลาดมีเครื่องมือที่จะใช้ในการ บริหาร/การโอนความเสี่ยง หรือเพิ่มผลประโยชน์ในการ ลงทุน อย่างไรก็ตาม ในการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ ทำธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงิน จำเป็นต้อง คำนึงถึงปัจจัยและความเสี่ยงต่างๆ เช่น Market Risk, Credit Risk, Reputational Risk เป็นต้น ที่ เกี่ยวข้องและผลกระทบที่อาจมีต่อการดำเนินนโยบายทางการเงิน เพื่อ รักษาเสถียรภาพทาง การเงิน หรือเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์จะต้องปฏิบัติตามกรอบการทำธุรกรรมที่ ธนาคาร แห่งประเทศไทย กำหนด และจะต้องดูแลการทำธุรกรรมไม่ให้ขัดกับกฎหมายอื่น เช่น พรบ. สัญญาซื้อ ขายล่วงหน้า รวมทั้ง ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมกับคู่สัญญาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ หน่วยงานอื่น ธนาคารพาณิชย์ จะต้องตรวจสอบว่าคู่สัญญาดังกล่าวได้รับอนุญาตในการทำธุรกรรม ดังกล่าวจากหน่วยงานกำกับดูแลนั้นด้วย ประเภทธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับ อนุญาตให้ทำได้ ดังนี้

- 3.1 ธุรกรรมอนุพันธ์ที่อ้างอิงตัวแปรด้านตลาด (Market Derivatives)
- 3.2 ธุรกรรมอนุพันธ์ที่อ้างอิงตัวแปรด้านเครดิต (Credit Derivatives)
- 3.3 ธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์แฝง
- 3.4 ธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์ด้านเงินเพื่อแฝง
- 3.5 ธุรกรรม Collateralized Debt Obligation
4. ธุรกิจธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Banking)

ธุรกิจธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Banking) เป็นการประกอบธุรกิจการให้บริการการเงินทาง อิเล็กทรอนิกส์ ที่อยู่ภายใต้มาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 มี 2 ประเภท คือ

- 4.1 การประกอบธุรกิจบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet)
- 4.2 การให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Money)
5. ธุรกิจทางการเงินและธุรกิจการให้บริการอื่น

นอกเหนือจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย หลักทรัพย์ อนุพันธ์ทางการเงิน และธนาคาร อิเล็กทรอนิกส์ (e-Banking) แล้ว ธนาคารพาณิชย์ยังสามารถประกอบธุรกิจอื่นๆ ได้ตามขอบเขตที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศกำหนด ดังนี้

- 5.1 การดูแลผลประโยชน์(Escrow Account)

5.2 การเป็นตัวแทนรับคำขอและเรียกเก็บค่าเบี้ยประกันหรือค่าบริการการประกันการส่งออก และการค้าประกันสินค้าแก่ลูกค้า

5.3 การให้บริการอื่น (Services) แก่ลูกค้าทั่วไป

5.4 การรับให้บริการแก่ธุรกิจทางการเงินหรือทางการ (Insourcing)

5.5 การให้บริการทางการเงินตามหลักชาริอะฮ์ (Shariah Banking Services)

5.6 การนำอสังหาริมทรัพย์ออกให้เช่า

5.7 การซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อเป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจหรือสำหรับประกอบ ธุรกิจ หรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์

5.8 การออกตั๋วแลกเงิน

5.9 การถ่ายโอนหรือรับโอนความเสี่ยงด้านเครดิต (Risk Participation)

5.10 การรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม

5.11 การให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่ง (Hire-purchase and Leasing)

5.12 แฟ็คเตอริง (Factoring)

5.13 การซื้อคืนภาคเอกชน (Private Repo)

5.14 สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Futures)

5.15 การเป็นทรัสต์

5.16 การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitisation)

ธนาคารตระหนักถึงปัจจัยความเสี่ยงต่างๆ อันอาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อ การประกอบธุรกิจของธนาคาร จึงได้มีการพิจารณา เตรียมการและกำหนดแนวทางในการบริหาร ความเสี่ยงแต่ละด้าน โดยในช่วงที่ผ่านมา ธนาคารได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยแห่งความเสี่ยงที่สำคัญที่ อาจจะมีผลกระทบต่อ การประกอบธุรกิจการเงิน และได้ดำเนินการทบทวน ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและ กระบวนการในการบริหาร ความเสี่ยงด้านต่างๆอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ระบบการบริหาร ความเสี่ยงของธนาคารได้มาตรฐานเทียบเคียงระดับสากล และมีความ พร้อมในการรองรับการบริหาร ความเสี่ยงตามแนวทางของหลักเกณฑ์คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร มีบทบาทสำคัญในการ กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง ทบทวนความเสี่ยงพหุ ของนโยบายและระบบการบริหาร ความเสี่ยง ตลอดจนดูแลและติดตามปริมาณความเสี่ยงของธนาคารให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม สอดคล้อง กับนโยบายการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร โดยมีเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงคือ การบริหาร

ความเสี่ยงต่างๆให้อยู่ ภายในขอบเขตที่กำหนด และดำเนินธุรกิจให้ได้อัตราผลตอบแทนที่เหมาะสม ความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของธนาคารที่สำคัญ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยง ด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านความเพียงพอของเงินกองทุน และ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยธนาคารมีแนวทางในการบริหาร จัดการความเสี่ยงแต่ละด้านดังนี้ การบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ลูกหนี้ อาจไม่สามารถหรือไม่ประสงค์จะชำระสินเชื่อคืนให้กับธนาคาร หรือปฏิบัติตามภาระข้อผูกพันอื่นตามสัญญา บัญญัติความเสี่ยงด้านสินเชื่อ หมายถึง ประเด็นความเสี่ยงต่างๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถ ในการชำระหนี้คืนอย่าง ครบถ้วนของลูกหนี้ รวมถึงปัจจัยที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความสามารถ ในการแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคาร โดยส่วน สูญเสียที่เกิดขึ้นจริงหลังจากการแก้ปัญหา หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ดำเนินการจนถึงที่สุด อาจส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงความเพียงพอของ เงินกองทุนด้วย

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุพรรณณี คำवास (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การกำกับดูแลกิจการและการควบคุมภายใน ที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพขององค์กร : หลักฐานเชิงประจักษ์จากธุรกิจเซรามิก จังหวัดลำปาง โดยงานวิจัยนี้ กำหนดให้ การควบคุมภายใน คือ องค์ประกอบการควบคุมภายใน จำนวน 5 ด้าน คือ ด้าน สภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศ และการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเพิ่มปัจจัยด้านการ กำกับดูแล กิจการ เพื่อทดสอบปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพขององค์กรหรือไม่ โดยเก็บ ข้อมูลจากธุรกิจเซรามิก จังหวัดลำปางจำนวน 135 ราย การวิจัยพบว่า องค์ประกอบการควบคุม ภายใน โดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพองค์กร เมื่อมองเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประเมิน ความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านสารสนเทศและการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพองค์กร สรุปได้ว่า ธุรกิจเซรามิก ในเขตจังหวัดลำปางขนาดกลาง และขนาดย่อมนั้นให้ ความสำคัญขององค์ประกอบการควบคุม ภายในเพียงสามด้านเท่านั้น และพบว่าธุรกิจเซรามิก ในเขต จังหวัดลำปาง มองข้ามความสำคัญขององค์ประกอบ การควบคุมภายในสองด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อม ของการควบคุม ด้านการติดตามและประเมินผล และการกำกับกิจการที่ดี ผลการวิจัยนี้สามารถใช้เป็น

แนวทางให้กับธุรกิจที่จะนำระบบการควบคุมภายใน และปัจจัยอื่นไปใช้ในการดำเนินการธุรกิจของตน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารธุรกิจ

ชนะใจ เดชวิทยากร และอรุณ ศิริงานุสรณ์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบบริหารสินเชื่อระหว่างธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่กับธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง ซึ่งมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการกระจายสินเชื่อที่มีความแตกต่างกันอันส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ และศึกษาถึงผลกระทบจากมาตรการของทางการที่มีต่อการบริหารพอร์ตสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ โดยรวบรวมข้อมูลสินเชื่อของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่และขนาดกลางในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ รอบที่ผ่านมาของประเทศไทย (ปี 2548-2552) ผลการศึกษาวิจัย พบว่า (1) กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีการกระจายสินเชื่อที่แตกต่างกัน แต่ทั้ง 2 กลุ่ม มีการกระจุกตัวของสินเชื่อในบางภาคเศรษฐกิจ จึงทำให้คุณภาพของสินเชื่อด้อยลงเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ซึ่งปล่อยสินเชื่อให้กับภาคอสังหาริมทรัพย์และภาคธุรกิจการเงินในสัดส่วนที่สูงมาก จึงได้รับผลกระทบมากกว่า (2) มาตรการของทางการที่มีผลต่อการบริหารพอร์ตสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ส่วนใหญ่จะมุ่งหวังให้เกิดผลในการควบคุมและกระตุ้นการเติบโตของสินเชื่อ ตลอดจนเพื่อให้ธนาคารมีความระมัดระวังในการพิจารณาสินเชื่อ (3) ปัญหาในการบริหารสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เกิดจากทั้งปัจจัยภายนอกและภายใน ดังนั้น ธนาคารจึงควรพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ควรนำหลักการบริหารแบบธรรมาภิบาลมาใช้เป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือและการส่งเสริมอย่างจริงจังของภาครัฐ

ปิยะมาศ ม่วงเปลียน และ ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของธนาคารออมสินในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงสินเชื่อ ประสิทธิภาพการบริหารสินเชื่อ ข้อเสนอแนะและแนวทางในการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อและความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงสินเชื่อด้านนโยบายและหลักประกัน และด้านกระบวนการได้แก่ การจัดชั้นลูกหนี้ การวิเคราะห์สินเชื่อ การประเมินมูลค่าหลักประกัน การสอบทานสินเชื่อ การปรับโครงสร้างหนี้ กับประสิทธิภาพการบริหารสินเชื่อของธนาคารออมสินในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยใช้การ วิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยหัวหน้าฝ่ายสินเชื่อหรือผู้ปฏิบัติงานด้าน สินเชื่อ 125 คน ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ 3 คนและลูกค้าด้านสินเชื่อของธนาคาร 5 คน เครื่องมือที่ใช้ใน

การวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของธนาคารโดยรวมและรายได้ทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของธนาคารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การบริหารความเสี่ยงสินเชื่อด้านนโยบายสินเชื่อและหลักประกันมีความความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง กับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสินเชื่อของธนาคารและพบว่าการบริหารความเสี่ยงสินเชื่อด้านกระบวนการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับระดับค่อนข้างสูงกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสินเชื่อของธนาคาร นอกจากนี้ยังพบว่าลูกค้ามีความคิดเห็นว่าธนาคารควรมีการตรวจสอบเอกสารการขอสินเชื่ออย่างละเอียดให้เป็นไปตามนโยบายของธนาคาร มีการติดตามการชำระหนี้ให้อยู่ในกำหนดเวลา ควรมีการประเมินความสามารถในการชำระหนี้และปฏิบัติตามเกณฑ์การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย

อมรรัตน์ อัครราช (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มาก กรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์รัฐวิสาหกิจ เอกชน ตำรวจและทหาร พบว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความเสี่ยงด้านสินเชื่ออยู่ในระดับต่ำสำหรับการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มาก พบว่า ด้านการให้สินเชื่อมีความเสี่ยงจากการชะลอตัวของธุรกิจ ซึ่งสหกรณ์มีการแก้ไขปัญหาโดยใช้กลยุทธ์ในการขยายสินเชื่อ หากสินเชื่อชะลอตัวและการควบคุมด้านหลักประกัน ด้านสภาพคล่องสหกรณ์บางแห่งขาดสภาพคล่อง และบางแห่งมีสภาพคล่องส่วนเกิน ซึ่งสหกรณ์มีการแก้ไขปัญหาโดยใช้กลยุทธ์ในการระดมเงินทุนทั้งจากสมาชิกและสหกรณ์ภายนอก หากเกิดการขาดสภาพคล่องและการกระจายเงินลงทุนในตราสารอื่น ๆ หากเกิดสภาพคล่องส่วนเกินมีความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างต่ำ และมีความเสี่ยงด้านเงินลงทุนระยะยาวสูง ซึ่งสหกรณ์ควรมีกลยุทธ์ในการระดมทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้น และตั้งทุนสำรองให้สอดคล้องกับปริมาณเงินฝากมีความเสี่ยงด้านปฏิบัติการค่อนข้างสูง จึงควรให้ความสำคัญกับการควบคุมภายใน อีกทั้งมีมาตรการในการลดหรือป้องกันความเสี่ยงทั้งด้านบุคลากรและด้านระบบการปฏิบัติงาน

ชวลีภรณ์ หะหัส (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การพิจารณาสินเชื่อและการบริหารความเสี่ยงสินเชื่อของธนาคารนครหลวงไทยจำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547-2552 พบว่า โครงสร้างองค์กรฝ่ายบริหารความเสี่ยงเปรียบเทียบกับระหว่างในช่วงก่อนและหลังการปรับเปลี่ยนกระบวนการด้านสินเชื่อปี พ.ศ. 2551 ของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) มีการเปลี่ยนแปลงคือ ธนาคารมีการ

ปรับเปลี่ยนเฉพาะผู้ที่เข้ามาควบคุมดูแลแต่ละฝ่าย และธนาคารมีการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงสินเชื่อ ได้แก่ Sector Limit และระบบ SCIB 1-RISks รวมถึงการนำระบบการบริหารอัตราดอกเบี้ยที่สอดคล้องกับความเสี่ยงของลูกหนี้มาใช้ (Risk Adjusted Return on Capital : RAROC) เพื่อกำหนดระดับผลตอบแทนที่สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกหนี้ (Asset Pricing) ในการอนุมัติสินเชื่อ เครื่องมือเหล่านี้นำมาเพื่อใช้ในการกลั่นกรองการอนุมัติสินเชื่อให้กับลูกหนี้ที่มีศักยภาพ และป้องกันการกระจุกตัวของการปล่อยสินเชื่อ รวมถึงกำหนดอัตราดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับประเภทลูกหนี้ คือ ถ้าลูกหนี้มี Credit Rating ที่ไม่ดี แสดงว่ามีความเสี่ยงสูง ควรคิดดอกเบี้ยในอัตราที่สูงเพื่อลดความเสี่ยงจากการที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ในอนาคต ซึ่งเครื่องมือนี้จะนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาการเพิ่มขึ้นของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในอนาคตของธนาคาร

ปัญญา อิศระวรวานิช (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์ผ่านคุณภาพของรายการคงค้าง: หลักฐานเชิงประจักษ์จากประเทศไทย ในช่วงระยะเวลา พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. 2552 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ใช่บริษัทสถาบันการเงินในประเทศไทย ตัวการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วย ค่าดัชนีการกำกับดูแล การถือหุ้นของครอบครัว การถือหุ้นของนักลงทุนสถาบัน ค่า Herfindahl index ค่าอัตรากำไรต่อขายปรับด้วยค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม และจำนวนข่าวสารที่ออกทางสื่อ ความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์หมายถึง ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบและความเสี่ยงรวม และใช้ตัววัดคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน คือ คุณภาพของรายการคงค้างเป็นตัวแปรสื่อผ่าน ผลการวิจัยพบว่ากิจการที่คุณภาพรายการคงค้างสูงขึ้นไปจะมีความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบและความเสี่ยงรวมที่ลดลงและคุณภาพของรายการคงค้างเป็นตัวแปรสื่อผ่านความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์ กิจการที่มีค่าดัชนีการกำกับดูแลและสัดส่วนการถือหุ้นของครอบครัวเพิ่มขึ้น จะมีคุณภาพของรายการคงค้างสูงขึ้นไปและมีความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์ลดลง นอกจากนี้ยังพบว่ากิจการที่มีสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนสถาบันที่สูงขึ้นไปจะมีความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการลดลง การวิจัยนี้ยังพบว่ากิจการที่มีอำนาจทางการตลาดที่สูงกว่ามีคุณภาพของรายการคงค้างมากกว่ากิจการที่อยู่ในตลาดที่มีการแข่งขันสูง กิจการที่มีอำนาจทางการตลาดที่สูงขึ้นไปจะมีความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการลดลง สุดท้ายกิจการที่มีจำนวนข่าวที่มากขึ้นมีคุณภาพของรายการคงค้างลดลงและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์สูงขึ้นไป ในภาพรวมของการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์โดยตรง ทำให้ความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของ

กิจการลดลง และมีผลทางอ้อมในการลดความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์ผ่านการมีคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่สูงขึ้น คือคุณภาพของรายการคงค้าง

วิโรจน์ หระสิทธิ์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของพนักงานสินเชื่อธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด พบว่าระดับการปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของพนักงานสินเชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับสูงสุดไปหาต่ำสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์หลักประกันสินเชื่อ ด้านการควบคุมภายในเกี่ยวกับลูกหนี้ และด้านการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเช่น ควรประเมินฐานะการเงินของผู้กู้ยืมเป็นประจำ ควรพิจารณากระแสเงินสดและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืม และควรตรวจสอบคุณสมบัติของผู้กู้ยืมด้านพื้นฐานทางครอบครัว

ชฎาธร เผือกหอม (2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระบบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรตามแนวคิด COSO กับความสำเร็จทางด้านการเงินขององค์กรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า องค์กรที่นำระบบการบริหารความเสี่ยงมาใช้จะช่วยให้ผลประกอบการดีขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าองค์กรประกอบด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมนั้นมีผลในเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROCE หรือ ROE) มากที่สุด ดังนั้นการกำหนดวัตถุประสงค์จึงเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่สำคัญที่สามารถคาดการณ์ถึงความสามารถในการทำกำไรของบริษัทได้ จากผลที่ได้นี้จะช่วยเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงระบบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้ดีขึ้นและยังเป็นแนวทางผลักดันให้องค์กรพิจารณาการนำระบบ COSO : ERM ไปใช้ภายในองค์กร เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน การอยู่รอดและการเจริญเติบโตขององค์กรในระยะยาวต่อไป

ยุวดี เครือรัฐติกาล (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI จำนวน 60 บริษัท ซึ่งทำการเปรียบเทียบข้อมูลของบริษัทตั้งแต่ พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2554 พบว่าตัวแปรกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีความสัมพันธ์ต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของปีพ.ศ. 2552 และ 2553 ได้แก่ จำนวนครั้งการประชุมคณะ กรรมการบริษัท และ

ความเสี่ยงทางการเงิน โดยมีทิศทางตรงข้ามกัน และในปี พ.ศ. 2554 ได้แก่ ความเสี่ยงทางการเงินซึ่งมีทิศทางตรงข้ามกัน ส่วนตัวแปรกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้นนั้น พบว่าในปี พ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2553 ไม่มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น และในปี พ.ศ. 2554 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น ได้แก่ ค่าตอบแทนกรรมการ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ในขณะที่ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

จี้ราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนา (2558) ได้ศึกษาเรื่อง กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี และผลการดำเนินงานของกิจการ: บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งกลไกการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วย โครงสร้างคณะกรรมการ ได้แก่ จำนวนคณะกรรมการ สัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท และประธานกรรมการบริษัทและประธานกรรมการบริหารมีใช้คนเดียวกันและโครงสร้างของผู้ถือหุ้น นอกจากนี้งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของความเชี่ยวชาญทางธุรกิจของคณะกรรมการที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของกิจการ โดยใช้ข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ยกเว้นบริษัทกลุ่มธุรกิจการเงิน และประกันภัย) ปี 2553-2555 จำนวน 584 บริษัท ผลการวิจัยพบว่าจำนวนคณะกรรมการและโครงสร้างผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลการดำเนินงาน แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ไม่พบว่าสัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทและประธานกรรมการบริษัท และประธานกรรมการบริหารมีใช้คนเดียวกันมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับผลการดำเนินงานของกิจการ นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังได้ทำการศึกษาอิทธิพลของประสบการณ์ทางธุรกิจของคณะกรรมการที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างคณะกรรมการกับผลการดำเนินงาน พบว่าประสบการณ์ทางธุรกิจของคณะกรรมการมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างคณะกรรมการบางมิติ ได้แก่ จำนวนคณะกรรมการ กับผลการดำเนินงาน จากงานวิจัยนี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานขององค์กร และใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

ฉวีวรรณ ชูสนุกและ อัมพล ชูสนุก (2555) ได้ศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการและมูลค่าของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ และมูลค่าของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตัวแปรอิสระคือ

กลไกการกำกับดูแลกิจการ ได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ องค์ประกอบของกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร ทักษะความรู้ของกรรมการ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ค่าตอบแทนกรรมการและฝ่ายบริหาร ความเป็นเจ้าของของกรรมการและฝ่ายบริหารและโครงสร้างของเงินทุน ตัวแปรคั่นกลางคือ ประสิทธิภาพของการกำกับดูแลกิจการ และตัวแปรตามคือ มูลค่าของบริษัท การวิจัยเป็นแบบผสมผสานของวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพไปพร้อมกัน โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการ รวมถึงการสัมภาษณ์ทิศทางอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ และมูลค่าของบริษัท ซึ่งเก็บข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่รวมถึง รัฐวิสาหกิจ และธุรกิจการเงิน จำนวน 210 บริษัท สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าร้อยละ และใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างแบบ Multiple Indicators and Multiple Causes (MIMIC) Model ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ และมูลค่าของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ค่าไค-สแควร์เท่ากับ 21.811 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 33 ค่าความน่าจะเป็น (p -value) เท่ากับ 0.932 ไค-สแควร์สัมพัทธ์ (c^2/df) เท่ากับ 0.661 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.984 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ ($AGFI$) เท่ากับ 0.956 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.000 และค่าดัชนีค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ ($RMSEA$) เท่ากับ 0.000 นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า (1) ทักษะความรู้ของกรรมการมีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ (2) ค่าตอบแทนของกรรมการและฝ่ายบริหารมีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ (3) ค่าตอบแทนของกรรมการและฝ่ายบริหารมีอิทธิพลทางบวกต่อมูลค่าของบริษัท และ (4) ประสิทธิภาพของการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลทางบวกต่อมูลค่าของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

พรพนทิพย์ อย่างกลิ่น และคณะ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบของระบบการควบคุมภายในต่อความเสี่ยงด้านสินเชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วย รายงานประจำปี งบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี

พ.ศ. 2555-2558 จำนวนทั้งสิ้น 11 ธนาคาร ซึ่งเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูล SET-SMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และมีข้อมูลจำนวน 44 ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis : MRA) ผลการศึกษาพบว่า ระบบการควบคุมภายใน ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ซึ่งประกอบด้วย จำนวนครั้งที่มีการประชุม ประสิทธิภาพของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง สัดส่วนการให้สินเชื่อ คณะกรรมการตรวจสอบและขนาดของธนาคารมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อสินเชื่อด้านเครดิต ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

Evans and Weir (1995) และ Conger et al. (1998) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการบริษัทและผลการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งพบว่าจำนวนครั้งในการประชุมมีมากจะทำให้การกำกับดูแลกิจการดีขึ้นและส่งผลดีต่อการดำเนินงานของกิจการ เพราะคณะกรรมการบริษัทที่มีการประชุมกันบ่อยครั้งจะทำให้คณะกรรมการบริษัทมีความเข้าใจในตัวกิจการมากขึ้น ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นมากขึ้น ทำให้การกำหนดกลยุทธ์ของบริษัทมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

Olaoye Clement Olatunji (2009) ได้ศึกษาผลกระทบของการควบคุมภายในของธนาคารในประเทศไนจีเรีย พบว่าหากธนาคารมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและมีมาตรการในการควบคุมที่ดีจะช่วยให้มีการป้องกันการทุจริตของธนาคารได้

Bassem salhi and Younes Boujelbene (2012) ได้ศึกษาผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลภายในและความเสี่ยงของธนาคารในประเทศตูนิเซีย ซึ่งพบว่าเงินทุนและขนาดของธนาคารมีผลกระทบในเชิงลบต่อความเสี่ยงของธนาคาร และพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดของคณะกรรมการเดียวกันกับความเสี่ยงของธนาคารที่จะได้รับ

Ellis Kofi Akwaa-Sekyi and Jordi Moreno Gene (2016) ได้ศึกษาผลกระทบของการควบคุมภายในเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านสินเชื่อในกลุ่มธนาคารสเปน พบว่าการควบคุมภายในมีผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านสินเชื่อของธนาคาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สภาพแวดล้อม การควบคุมการบริหารความเสี่ยง การควบคุมกิจกรรมและการตรวจสอบ ซึ่งหากมองที่ตัวแปรทั้งหมดแล้วพบว่าจำนวนคณะกรรมการ ความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการ คณะกรรมการอิสระ อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อ

ต่อเงินฝาก อายุของธนาคาร และธนาคารที่ให้บริษัทชั้นนำตรวจสอบบัญชี ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

Hermalin, B. E. & Weisbach, M. S. (1991), Lipton, M., & J.W. Lorsch. (1992) และ Jensen, M. C. (1993) ได้พบว่าขนาดของคณะกรรมการที่มีมากจะมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพดีต่อกว่าบริษัทที่มีขนาดของคณะกรรมการจำนวนน้อย เนื่องจากขนาดของคณะกรรมการที่มีมากนั้น จะส่งผลให้การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ต้องใช้เวลาที่มากขึ้น ซึ่งทำให้บริษัทเสียโอกาสทางธุรกิจได้ อีกทั้งเกิดปัญหาความขัดแย้งของตัวแทนปัญหา free-riders ที่เพิ่มขึ้นตามมาด้วย ซึ่ง Jensen (1993) ได้เสนอว่าจำนวนของคณะกรรมการที่เหมาะสมควรจะอยู่ประมาณ 7-8 คน